

Як пережити підлітковий вік дитини і не збожеволіти. Мудрість від батька, якому вдалося

Найджел Латта

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Наталія Валецька

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Коли я увійшов до кабінету, вона навіть не підвела очей — лише смикала нитку, що стирчала з крісла. Уранці та нитка ще трималася пришитю, але зараз було очевидно — вона стирчить. Ця дівчинка вміла показати світові, що так, як вона захоче — це найкращий варіант розвитку подій, точніше, єдиний. Якщо вона вирішила, що нитка має стирчати, значить, вона має стирчати. А якщо вам бракує розуму погодитися, вона діставатиме вас, доки ви пристанете на її варіант.

У мій кабінет дівчинка прийшла через звинувачення у побитті за обтяжливих обставин. На автостоянці супермаркету вона підійшла до старшої жінки та наказала їй вийти з машини. Жінка відмовилася, тож дівчинка витягла її з авто, скрутила та почала гамселити.

Як мило.

Що дивно, у поліційному рапорті було сказано, що коли все відбувалося — скручування та побиття, — до них підійшов охоронець і запитав жіночку, чи знає вона юну панну. У паузах між ударами старша леді повідомила, що ні, не знає. Охоронцю ще рости й рости до Шерлока Голмса.

Тож панночку арештували та кинули в камеру, а потім передали місцевим соціальним працівникам. Кілька днів на тиждень я приходив в офіс після обіду на зустрічі з дітьми та їхніми батьками, і цей згусточок радості потрапив до мого списку. Коли я запитав соціальних працівників, що з нею робити, вони лише знизали плечима. Що ж. Ця мала здатна витиснути знизування навіть з найнезворушніших плечей.

Отже, я заходжу в кабінет і, мушу зізнатися, знемагаю від цікавості. Такі діти провокують у мені допитливість, бо я хочу знати, чим вони схожі. Я одразу помітив, що юна істота біситься, — не лише з того, як уміло вона працювала з меблевою оббивкою, а й із темно-сірих грозових хмар, що висіли над її головою. Дівчинка

так казися, що мала власні метеорологічні умови. Літакам не рекомендовано залітати на її територію через турбулентність.

На ній були вигорілі потерті джинси низької посадки, модні серед підлітків, і чорний худі адідас. На ногах — яскраво-червоні кросівки. Я спіймав себе на думці, що з якогось дива згадав про клоуна Красті.

Я сів навпроти, і вона зробила типову для підлітків міну — «я тебе не бачу» — коли ми обоє знаємо, що вона мене бачить, але хоче дати зрозуміти, що я не достойний і поруху її зіниць. Так ми сиділи з хвилину, і я фізично відчував хвилі ворожості. Вона була мов злющий рій бджіл, чомусь схожий на 13-річну дівчинку.

По кількох хвилинах мовчанки — я дозволив їм тривати достатньо довго, щоб вона зрозуміла, що мені норм, — я розтулив рота:

— То як...

І тут бдзінь! Вона підіймає погляд — а там чиста лютя.

У джунглях Південної Америки живе маленька жовта жабка *Phyllobates terribilis*, або листолаз жаклибий. Виділення її шкіри такі отруйні, що однією особиною можна вбити сімох людей. Діти та собаки вмирали після того, як пили з водойми, куди ця жаба зловмисно занурила однією перетинчасту лапку.

У ту мить її очі були як та жаба.

— Іди в сраку, чувак, — харкнула вона на мене. — Я з тобою не розмовлятиму. Ти найбридкіший мужик у всьому сраному світі.

Гм.

Завдяки серйозній психологічній підготовці я спромігся одразу збагнути те, що мирне населення (непсихологи, як оце ви) могло прогавити: дівчинці я не сподобався. Я знав: вона розраховує, що вибила мене із сідла і я вибіжу з кабінету в сльозах. А от вона мені одразу сподобалася. Як не імпонувати людині, спроможній на таку грубість ще до того, як ти вимовиш бодай слово. Дорослі люблять

іноді погрубіяти, але мало кому це вдається аж так жовчно. Якби та мала була ще прямолінійніша, вона вистрелила б у мене.

Певна річ, мене її випадки не образили і не збентежили. По-перше, я маю низку залізобетонних структур, які допомагають мені тлумачити підліткову грубість. Про них ми поговоримо пізніше. По-друге, якимось чином засидівся в мережі та дізнався, що у світі є щонайменше троє людей, огидніших за мене: якийсь мужик у Східній Європі, бридкий фермер із Кентакі та жінка з Бристолу, здатна налякати навіть сліпу людину. Якби мала назвала мене четвертим за огидністю чуваком у світі, я бодай моргнув би, але вона цього не зробила. Сказала, що я найогидніший, і це було її великою помилкою. Не підготувалася.

Добру частину останніх двадцяти років я провів у роботі з найрізноманітнішими підлітками. За цей час як мене тільки не називали. З мене глумилися найкращі. Я бачив такі глибокі закочування очей, що вистачило б облетіти земну кулю. Так я засвоїв кілька лайфхаків цієї гри. І хай оця була найбрутальнішою 13-річною дівчинкою з усіх, кого я знаю, — ба навіть найбрутальнішою у світі, — я з таким уже стикався.

Тому я не розплакався і не вибіг з кабінету. А лише нахилився вперед, сидючи у кріслі, й усміхнувся.

— А знаєш, — сказав я, — дуже кумедно, що ти про це заговорила. Бо я колись був казково красивим чоловіком, але щось із того не було жодної користі. Тож я звернувся до свого друга, пластичного хірурга...

Я ще трохи посунувся вперед.

—...і попросив його мене підписувати. Як бачиш, — сказав я, показуючи на своє обличчя та дурнувато всміхаючись, — йому це капець як вдалося.

Дві наступні події сталися дуже швидко.

Перша — вона розсміялася.

Друга — вона враз збісилася ще більше через те, що розсміялася.

Ідеально.

Чи варто й казати, що я ще сильніше надумав змусити її знову розсміятися.

Багатьом це важко зрозуміти, але мені дуже подобається працювати з нахабними підлітками. Люблю їхню дивну поведінку, анархістські погляди й уміння перетворити навіть найзрозуміліші питання на таку баламуть, як у Новому Орлеані після урагану. Понад усе я люблю брутальних, спантеличених і складних дітей.

У підлітках фантастично те, що вони здебільшого ще не освоїли дорослу навичку посилати когось на три букви тисячею різноманітних непрямих способів. Вони просто розтуляють рота і кажуть «та пішов ти», що економить час і сили на вгадування.

Ще один позитив роботи з підлітками в тому, що я можу лягтися досхочу, а це весело. Я люблю і завжди любив сипати матюками, а тепер мені за це ще й платять. Навіть найупертіших і найрішучіших малих можна перемогти досконало відточеними «до сраки те» і «до сраки се». Я не зміг би працювати в корпоративному світі, де до сраки треба вміти посилати вишукано. Бо я люблю робити це старим добрим способом: так, щоб усім було зрозуміло.

Може, якраз оце задоволення від спілкування зі складними, грубими та брутальними дітьми зробило мене трохи спеціалістом у цій сфері. Я вже багато років працюю з підлітками з найдальшого кінця шкали. Правду кажучи, ця радість трохи дивна. З деякими дітьми (і їхніми рідними) ви познайомитеся на сторінках цієї книжки, але будуть на них і цілком нормальні малі: від озброєних підлітків-грабіжників до нервових відмінників. Поговоримо про лінивих дітей, злих дітей, грубих дітей, страшних дітей, сумних дітей і просто поганих дітей. Вони всі тут є.

Спілкування з підлітками можна звести до застосування кількох базових принципів. На їхньому боці — молодість і енергія. На нашому — вік і досвід. У цій книжці я запропоную вам усе, що я дізнався за роки роботи з такими дітьми, як оця панночка.

Та передусім я покажу вам, що ця гра значно простіша, ніж ми собі намудрували в сучасні часи одержимості дітьми та самооцінкою.

Однак попереджаю: ця книжка не про те, як стати ідеальною матір'ю чи батьком, бо ідеальні батьки — ще той геморой. Ідеальні батьки змушують нормальних батьків почуватися погано. Ідеальні батьки це як ті ваші однокласниці й однокласники, у яких завжди була чистенька парта, гладенька шкіра й перші місця на олімпіадах. Вони можуть бути успішними, але з ними ніхто не хоче тусуватися.

Ідеальні батьки, крім того, абсолютні брехуни (бо ідеальних батьків не існує), а їхні діти часто виростають серійними вбивцями, бюрократами або тими й іншими.

Тому ця книжка про те, як бути просто нормальними батьками, бо дитині не потрібно більше, ніж нормальна мама та нормальний тато. Усе, що краще за нормальне, бісить.

До речі, про бісить: скажу ще два слова про реаліті-шоу. Останнім часом вони множаться, як гнійні виразки на тілі чумного. Не спішіть звинувачувати телеканали — вони плодять це тому, що ми дивимося. Ці шоу — наш удар по самих собі. Я порушив це питання, щоб показати важливість стратегії. Якщо хочете бути людиною, яка дійшла до кінця і виграла мільйон доларів, мусите мати стратегію.

Перехитрити, переграти, перетривати.

Далі в тексті я покажу вам, що можливо зробити все це одночасно. І приз не гроші, а ваш здоровий глузд.

Вийти з великої пригоди виховання дітей з неушкодженою психікою — це гідна ціль. Тішити, що вона ще й цілком досяжна.

Що ще тішить — ви більше насолоджуватиметеся часом із родиною, якщо не поїдете дахом.

Тож перш ніж ваші підлітки зведуть вас із розуму, перш ніж вони почнуть розгинати ваші пальці, якими ви вчепилися за край скелі здорового глузду... почитайте цю книжку.

• • •

Далі — у повній книжці «Як пережити підлітковий вік дитини і не збожеволіти. Мудрість від батька, якому вдалося».
nashaknyga.com.ua